

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprave 2485
Izda se razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Nemci v Jugoslaviji in Slovenci v Avstriji

GOVOR SENATORJA DR. ROŽIČA V NAŠEM SENATU.

Na proračunski seji našega senata v nedeljo se je zgodilo prvič od ustanovitve Jugoslavije, da se je dvignil narodni predstavnik in spregovoril jasno in glasno o usodi naše slovenske narodne manjšine v Avstriji ter o favoriziranem položaju Nemcev v Jugoslaviji. Ta narodni predstavnik je bil senator g. dr. Valentin Rožič. Ta dogodek je vsekar tako pomemben, da ne moremo molče preko njega, temveč ker smo obmejno glasilo našega naroda, ki najbolj čuti usodo bratov na Koroškem in najbolj iskreno sočustvuje z njimi. Dr. Rožič je ugotovil v svojem govoru, da živi v kraljevini Jugoslaviji okoli 470.000 Nemcev, ki pa niso nikjer kompaktno naseljeni, marveč so raztreseni po vsej državi, največ pa po Vojvodini in Slavoniji, kamor so prispeli kot kolonisti šele ob koncu 17. in v začetku 18. stoletja. Do ustanovitve Jugoslavije niso imeli naši Nemci razen v Sloveniji robenih narodnih pravic in nobene svoje nemške šole. Madžari so jih zatirali in potlačevali prav tako kakor Slovane in Romune.

V Jugoslaviji pa je postala nemška narodna manjšina popolnoma enakopravna in deležna vseh tistih narodnih in državljskih pravic, kakor večinski narod. Zaščita domače industrije pomeni pri nas dejansko zaščito nemške industrije. V Jugoslaviji je sedaj preko 140 nemških industrijskih in denarnih podjetij, ne da bi šteli manjša ter tista naša, pri katerih je nemški kapital tudi soudeležen. Osnovna glavica teh podjetij znaša preko 100 milijonov dinarjev, vloge Nemcev v denarnih zavodih pa presegajo pol milijarde dinarjev. Po statistiki iz l. 1929. imajo ti naši Nemci 154 ljudskih šol s 570 razredi in 572 učitelji. Razen tega imajo 38 otroških vrtcev, ki jih obiskuje 3680 otrok in na katerih vzdržuje država 48 učnih moči. Nemška narodna manjšina pa ima pri nas nadalje 6 meščanskih šol s 24 razredi in 720 dijakov ter dve gimnaziji, eno popolnoma nemško in eno s paralelkami. Imajo avtonomno evangeljsko cerkev, za katero daje država na leto Din 657.000, 415 kulturnih in prosvetnih društev in 29 listov. »Deutsches Volksblatt« je ob prazni jubileja vojvodinskih Nemcev sam napisal: »Po 200 letih zatiranja na domači grudi smo doživeli ustanovitvijo Jugoslavije svoj dvojni preroč: našli smo zopet svojo domovino, našli smo tudi zopet sami sebe!«

Tak je položaj naše nemške manjšine v Jugoslaviji, ki ni kompaktna in je bila kolonizirana med nami umetno šele v novejši dobi, ali pa je nastala — kot v Sloveniji — večinoma umetno in nasilno s potlačevanjem sinov in hčera našega naroda. Če pa pogledamo, kakšen je položaj slovenske narodne manjšine na Koroškem v Avstriji, se moramo zgroziti. Tam je nekdanje središče in zibelka Slovencev, tam so naši predniki ustvarili prvo državo Južnih Slovanov in prvo evropsko demokracijo v prvem pomenu besede, saj je ljudstvo svobodno volilo svoje kneze, svoje vladarje, ki so mu morali s prisego potrditi njegove pravice! Južna Koroška je kljub vsemu še vedno slovenska, v njej živi kompaktno preko 100.000 Slovencev že skoraj 1500 let! Avstrija se je v mirovni pogodbi obvezala, da jim bo zajamčila neoviran gospodarski in kulturni razvoj. Obvezala se je, da se bo vršil pouk na ljudskih šolah v materinskem, t. j. v slovenskem jeziku. Toda niti ene obveznosti avstrijska republika ni izpolnila. Nasprotno, še huje se sedaj izvaja nasilna germanizacija Slovencev kakor v bivši monarhiji. Vso slovensko inteligenco so izgnali ali pa ji z neprestanimi napadi, z ogrožanjem varnosti življenja in premoženja onemogočili nadaljni obstoj. Ljudstvo je ostalo brez svojih voditeljev. Med uradnistvom, učitelstvom, sodniki itd. ni danes niti enega Slovenca. Vzporedno z državno oblastjo gre tudi cerkev, ki premešča slovenske duhovnike.

Stotisoč Slovencev je danes na Koroškem samo še brezpravna rala. Nimajo niti ene ljudske šole, še manj meščanske ali srednje. Takozvane utrakvistične šole, ki jih je deželna vlada ustanovila ponekod, niso nič drugega kakor od Schulvereina. Šidmarke favorizirane ponemčevalnice! Ponemčevanju služi sploh vse. Bil bi zato čas, da bi se Avstrija spomnila slovenske koroške manjšine in ji dala to, kar ima nemška v Jugoslaviji. Bila bi pa tudi dolžnost nemške narodne manjšine v Jugoslaviji, da bi opozorila na to svoje rojake, kajti nihče bi nam ne mogel ničesar zameriti, ako bi mi vrnilo milo za drago in dali nemški narodni manjšini v Jugoslaviji samo to, kar daje nemški narod v Avstriji slovenski narodni manjšini! — Te besede smo želeli slišati v Beogradu že davno! Zanje smo senatorju g. dr. Rožiču iskreno hvaležni!

Ekspoze zunanjega ministra v senatu

VELIKO ZANIMANJE ZA EKspoze. VAŽNA VPRAŠANJA SVETOVNE POLITIKE. JUGOSLAVIJA BO ČUVALA SVOJO NEODVISNOST IN INTEGRITETO. POZIV K SLOŽNEMU DELU. NAVDUŠEN SPREJEM.

BEograd, 30. marca. Senat je doživel na svoji današnji seji velik in pomemben dan: v okviru proračunske razprave je podal zunanji minister dr. Bogoljub Jevtić glede poglavja zunanjega ministrstva obširen ekspoze. Za govor zunanjega ministra je bilo v vseh krogih tako veliko zanimanje, da sta bili nabito polni tudi novinarska tribuna in diplomatska loža.

Zunanji minister dr. Jevtić je pojasnjeval v začetku posamezne postavke proračuna svojega ministrstva, govoril o nujni potrebi varčevanja, izrazil pa upanje, da to varčevanje ne bo prav nič škodovalo naši zunanji službi. Nato se je ukvarjal minister z zanimivimi vprašanji evropske politike, v prvi vrsti z razorožitvijo in doslej doseženih uspehih. Angleški razorožitveni načrt, je dejal minister, je važen in dragocen, ker upošteva celo vrsto dosedanjih rezultatov, vsebuje pa tudi nekatere važne določbe francoskega konstruktivnega načrta. O rimskem sestanku Macdonalda z Mussolinijem je izjavil, da je to važna in pomembna akcija, ki pa še ni tako dozorela, da bi že sedaj mogel o njej govoriti.

Jugoslavija pa mora zasledovati to akcijo z vso pažnjo, kajti prizadevanje

za osnovevanje direktorija štirih je svetovno pomembne važnosti, postane pa lahko tudi usodno za bodočnost Evrope. Mala antanta ima popolno pravico zahtevati razjasnitev cele vrste posameznih vprašanj. Velele se lahko sporazumejo, v primeru kakega konflikta pa ne bi smel ta sporazum oškodovati tretjih. Mala antanta pa mora tudi obžalovati, da se je na rimskem sestanku tolikokrat naglašala misel revizije. Jasen odgovor na vse to je že zato potreben, ker so revizionistične vesti vznemirile vse javno mnenje držav srednje Evrope. Minister je zaključil svoja izvajanja v ugotovitvi, da more mir v Evropi sloneti samo na spoštovanju mirovnih pogojev. Jugoslavija bo budno pazila na to, da bodo očuvani njeni interesi in se ne bo kršila njena integriteta, je pa lojalno pripravljena sodelovati pri utrjevanju miru skupno z ostalimi narodi.

Podrobno je nato govoril še o delovanju tujih in domačih revizionistov in naglasil nujno potrebo skupnega dela in enotnosti na zunanji. Senat je sprejel izvajanja zunanjega ministra z velikim navdušenjem. Seja se bo popoldne nadaljevala.

Borba nove Nemčije z židovstvom

BOJKOTNA AKCIJA SE JE PRIČELA ŽE DANES. RAZBURJENJE ŽIDOV. PROTIZIDOVŠKE DEMONSTRACIJE TUDI NA DUNAJU.

BERLIN, 30. marca. Kot odgovor na inozemsko propagando zasnovana obrambna akcija narodnosocialistične stranke proti židovstvu v Nemčiji, se je danes pričela. Napadalni oddelki so v današnjih jutranjih urah po pripravljenem načrtu zasedli vse vhode v židovske trgovine in podjetja ter jih prelepili s protizidovskimi bojkotnimi pozivi in razglasi. Protizidovska akcija pa se ne razteza le na trgovine, temveč tudi na zastopnike in predstavnike svobodnih poklicev. Danes je bilo na sodiščih židovskim sodnikom in židovskim odvetnikom onemogočeno osebno sodelovanje pri razpravah, prav tako pa je bilo tudi onemogočeno poučevanje židovskih učiteljev in profesorjev.

BERLIN, 30. marca. Nemški židovski krogi so strašno razburjeni zaradi bojkota, ki ga je za soboto napovedala Hitlerjeva stranka proti židom. Nemški

židje se pritožujejo, da so jim začetniki in organizatorji protinemške kampanje v tujini storili zelo slabo uslugo. V Mannheimu in Ludwigshafnu se opaža močan protizidovski pokret, prav tako pa tudi v Gleiwitzu, Glogauu, Schwerinu, Wardeju, Eberswaldu in Augsburgu. V vseh teh mestih so bili včeraj lastniki židovskih trgovin pozvani, da zapro svoje prodajalne in izplačajo svojim nameščenim enomesečno plačo.

DUNAJ, 30. marca. Več tisoč hitlerjevcev, med katerimi jih je bilo več tudi v krogih, je manifestiralo včeraj po dunajskih ulicah. Korakajoči v sprevedu so vzklikali: »Doli z židi!« Demonstranti so razbili na mnogih kavarnah in restavracijah vsa okna. Po vsem mestu so prelepili vsa dosegljiva okna, izložbe, zidove, vozove cestne železnice in kandelabre z lepaki s kljukastim križem. Policija je aretirala okrog 60 manifestantov.

Odgovor zagrebških Židov Hitlerjevi Nemčiji

BOJKOT NEMŠKEGA BLAGA, JEZIKA, FILMOV IN SPLOH VSEGA. SESTANKI ZA SKUPNO AKCIJO.

ZAGREB, 30. marca. Z ozirom na preganjanje Židov v Nemčiji je zavrelo tudi med zagrebškimi židi, ki so sklenili izvesti tih bojkot vsega, kar je nemško. Po tem sklepu je neka velika zagrebška tovarna takoj odpovedala vsa svoja naročila v Nemčiji in motivirala ta svoj storno s preganjanjem Židov v Nemčiji. Potrebne sirovine je tovarna naročila potem v Franciji. Ker so se temu vzgledu pridružila tudi vsa ostala velepodjetja, ki so večinoma v židovskih rokah, je torej že gotovo dejstvo, da je Zagreb, ki je bil močan odjemalec nemškega blaga, kot tržišče za Nemčijo izgubljen. Zagrebški židje so pa šli še dalje. Sklenili so, da se ne bodo nič več posluževali doslej tako priljubljenega jim nemškega jezika, bojkotirali bodo vse nemške filme in ne bodo uporabljali nobenih izdelkov

nemške industrije. Kakor rečeno, zaenkrat se ni organiziran noben stvaren pokret s konkretno določenimi oblikami delovanja, pač pa je vsa akcija prišla iz vseh židovskih krogov spontano. Verjetno pa je, da se bodo sestala v najbližjem času vsa naša židovska društva k skupnemu sestanku v Zagrebu, na katerem se bodo bavila s protizidovsko generalno ofenzivo v Nemčiji. Isto vprašanje se bo razpravljalo tudi na kongresu Zveze židovskih cerkvenih občin, ki bo 5. aprila v Zagrebu.

UVOZ PIVA V AMERIKO.

WASHINGTON, 30. marca. Od 3. aprila dalje se bo smelo v vsa ameriška pristanišča uvažati inozemsko pivo, ki pa ne sme vsebovati več kakor 32 odstotka alkohola.

Ameriška nota japonski

LONDON, 30. marca. Iz New Yorka poročajo, da ameriška vlada resno proučuje položaj na Daljnem vzhodu. Zvezi s tem se zatrjuje, da je poslala Amerika svojo protestno noto japonski vladi zato, ker hoče Japonska tudi še nadalje obdržati v svojih rokah Karolinsko, Marjansko in Maršalsko otočje, nad katerimi je dobilo zgolj mandat od Društva narodov. To vprašanje bo načela ameriška vlada v odboru, ki ga je imenovalo Društvo narodov za ureditev kitajsko-japonskega spora. Ameriška vlada se je postavila na stališče, da ima pravico prisostvovati celo tudi pri vseh razpravah, ki se bodo eventualno vršile v Društvu narodov glede vprašanja mandatov, čeprav Amerika ni članica Društva na-

rodov. Režim mandatov je po mnenju ameriških uradnih krogov logična posledica svetovne vojne, v kateri so Združene države Amerike sodelovale aktivno in že zato ne more ostati Amerika v vprašanju mandatov ob strani.

BLAGODATI MOKREGA REŽIMA.

HELSINGFORS, 30. marca. Notranji ministrstvo je objavilo statistiko, ki dokazuje s točnimi številkami, da je bilo v času, odkar je na Finskem odpravljena prohibicija, kaznovanih 41 odstotkov manj ljudi zaradi pijanosti, kakor pa v času alkoholne prepovedi.

VILJEM POVABLJEN V NEMČIJO.

BERLIN, 30. marca. Županstvo kopaljšča Bad Homburg je naprosilo bivšega nemškega cesarja Viljema, naj se preseli tamkaj v gradu Homburgu.

Dnevne vesti

Kje imajo naši zasebni nameščenci svoje zavarovanje?

Zrano dejstvo je, da ni nikjer med zasebnimi nameščenstvom izvedeno tako pisano in neenotno bolniško in nezgodno zavarovanje, kakor prav med mariborskimi zasebnimi nameščenici. To je bilo ugotovljeno tudi na zadnjem občnem zboru »Društva zasebnih in avtonomnih nameščenicev« v Mariboru, kjer so sklenili navzoči zborovalci nasloviti nasvoje, v društvu še neorganizirane tovariše in tovarišice v raznih mariborskih industrijah, podjetjih in trgovinah naslednji apel za njihov pristop k bolniški blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, ki ima svojo epsozitueto tudi v Mariboru pri tukajšnjem trgovskem gremiju:

Zborovalci, zbrani na rednem letnem občnem zboru »Društva zasebnih in avtonomnih nameščenicev« v Mariboru dne 24. marca 1933. pozdravljajo reorganizirano bolniško blagajno Trgovskega bolniškega in podpornega društva, ki izkazuje od leta 1929. dalje kljub redukcijam nameščenstva in sedanji krizi na članih vsako leto znaten porast in opozarjajo tovariše in tovarišice na to, da je imela omenjena bolniška blagajna v letu 1932. predpis bolniških premij v znesku Din 3.699.196 in da so oboleli zavarovanci sprejeli v istem letu na celokupnih bolezenskih dajatvah v denarju in naravi visoko vsoto 3.188.879 Din. Kljub temu pa je bolniška blagajna TBPD zaključila preteklo leto s prebitkom 372.846 Din, dočim izkazujejo Okrožni uradi za zavarovanje delavcev in pa zagrebški »Merkur« znatne primanjkljaje, čeprav so zvišali premije na najvišjo zakonito mero 42% zavarovane mezde, dočim je ostala pri bolniški blagajni TBPD v Ljubljani in blagajni »Trgovčake omladine« v Beogradu nespremenjena premija 36% zavarovane mezde tako, da kljub mesečnim prispevkom po 30 Din za višje zavarovanje ne presega diferenca celokupnih prispevkov na mesec za 1.50 Din.

Zato pa nudi bolniška blagajna TBPD v višjem zavarovanju svojim članom razne ugodnosti, kakor so II. razred bolnišnice, prosto izbira zdravnikov, primerna zdravila, zdraviljenje v sanatorijih in toplicah, kakor so Klenovnik, Brestovac pri Zagrebu, Golnik, Laške toplice, Rab, Kraljevica itd.

Da bo tudi Maribor v polni meri zastopan v bolniške blagajni Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani in da bodo tudi vsi naši tovariši in tovarišice deležni bonitet te blagajne, jih pozivamo, da vsi brez izjeme in do zadnjega, ki tega doslej še niso storili, nemudoma pristopijo k bolniški blagajni TBPD.

Nov grob. Danes zjutraj ob 7. uri je preminila v stosti 75 let ga. Ivana Lavrenčičeva, vdova po nadučitelju in mati priznanega sokolskega delavca, strokovnega učitelja g. Ivana Lavrenčiča. Pogreb dobre slovenske matere bo v soboto ob 16. uri na pobežkem pokopališču. Naj ji bo lahka zemlja slovenska, žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Banovinski proračuni odobreni. Finančno ministrstvo je pregledalo in odobrilo proračune vseh banovin, tako, da bodo vstopili v veljavo s 1. aprilom. Pri presoji proračunov se je ministrstvo držalo načrta strogega varčevanja. Izdatki so znižani na minimum, vendar tako, da omogočajo neokrnjeno poslovanje. V naši banovini so predvideni davki na 45 milijonov 71.636 Din, trošarine na 19 milijonov 450.000 Din, dohodki gospodarskih podjetij na 32 milijonov 506.803 Din, ostali dohodki pa na 10 milijonov 473.283 Din, skupno torej na 120 milijonov 51.722 Din.

Jubilejni občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani bo 3. aprila ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela »Union« v Celju z naslednjim dnevnim redom: Otvoritev in pozdrav, jubilejni govor in pozdrav gostov, čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru, poročila ravnateljstva in nadzorstva, potrditev računskega zaključka za lansko leto, dopolnilna volitev načelnstva, predlogi in resolucije ter slučajnosti.

Pesem naše mladine. V ponedeljek 3. tm. bo nastopila v Unionski dvorani naša mladina, organizirana v dijaški Početniški zvezi. Pevski zbor bo izvajal obširen spored, ki se deli v tri dele. Uvodoma se bo predstavila mladina s svojo pesmijo, ki jo je spesnil visokošolec g. Albert Heric, uglašil pa naš sloviti komponist E. Adamič in jo posvetil tej mladini. Posem zveni kot koral, zlasti so mogočni zaključni akordi vsakega stavka, ki zvane kot orglje. Za tem sledi program naših najlepših narodnih pesmi. Brez dvoma se bo mariborsko občinstvo odzvalo v polnem številu vabilu naših najmlajših pevcev, ki nam bodo pripravili s svojim nastopom prijeten in užitek poln večer.

Esperantizem kot pokret za mednarodno zblizanje, je naslov predavanju, ki ga bo prenašala beograjska radiopostaja jutri ob 17. uri. Predaval bo naš rojak g. dr. Jakob Štefančič pod pokroviteljstvom Jugoslovanske esperantske lige. Mariborske esperantiste in prijatelje esperanta opozarjamo na to predavanje.

Vsem, ki so ob priliki pokrajinskega zbora dravske župe srednješolcev na kakršenkoli način pripomogli k uspehu, se tem potom najiskrenješe zahvaljujemo! Odbor.

Brezposelnost — poklic! Med brezposelnimi je, kot kaže, tudi precej takih, ki jim to stanje prija, ker jim delo bajé ne diši in se zanašajo na podporo zaščitnih pomožnih akcij. Res je, da je tudi mnogo povpraševalcev, ki bi radi te reveže le izkoristili, a vedno ni tako. Te dni je okoliški kmet povprašal gručo mladeničev, ki je postajala brez dela, če bi šli k njemu na delo. Ponudil jim je primerno plačilo v denarju ter dobro hrano z dobro plačo. Gruča se je tej ponudbi zaničljivo smejala, češ, da je ta ponudba premalo in jih ni volja delati. Takih pritožb je mnogo, zato bi bila potrebna stroga kontrola. Kjer se dožene delamrznost, naj se postopa najstrožje.

Važno za naše ribiče. Posestniki lastnih in zakupniki ribarskih okrajev se opozarjajo, da so po uredbi o ribarstvu, odnosno po ribarskem zakonu dolžni redno vlagati postrvji ribji zarod v svoje vode. Opazilo se je, da ribarski upravičenci večinoma ne posvečajo dovolj paznje go spodarskemu napredku postrvjih voda z vlaganjem postrvjega zaroda in se zato nujno pozivajo, da ga pravočasno naroče, in sicer najkasneje do 30. t. m. pri banovinskem ribogojnem zavodu v Bohinjski Bistrici, odnosno naj s poročile banški upravi, kje so zarod naročili. Banska uprava bo vodila evidenco o sistematičnem vlaganju in bo kaznovala one ribiče in zakupnike, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti.

Razpisana cestarska služba. Okrajni cestni odbor v Ptujju je razpisal službeno mesto banovinskega cestarja na cesti Ptuj - Dornava - Ljutomer za progo od kilometra 4.00 do 9.00. Prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 30. aprila pri okrajnem cestnem odboru v Ptujju.

Pogrešanci iz svetovne vojne. Mariborsko okrožno sodišče je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve naslednji pogrešanci iz svetovne vojne: France Novak, posestnik iz Prosečke vasi; Ivan Ferenčak, delavec iz Odrancev; France Zidar, kazniški paznik iz Maribora; Jurij Ferenčak, delavec iz Odrancev; Matija Imenšek, kurjač iz Poljčan; Janoš Mikola, delavec iz Gorice; Jože Zelenjak, želar iz Žvaba; Štefan Gerlec, delavec iz Petajncev; France Lončar, čevljar iz Vaneče; France Džuban, posestnik iz Tišine; Mihael Zrinski, posestnik iz Bodončev; Štefan Florjan, delavec iz Venčeslavcev; Andrej Murko, posestnik iz Sela; Ivan Eberhart, posestnikov sin iz Poličke vasi; Andrej Koren, posestnikov sin iz Velike Varnice; Šandor Fujs, posestnik iz Domanjševcev; Josip Šadl, delavec iz Venčeslavcev; Nikola Recek, posestnik iz Dolnjih Slavečev; France Car, delavec iz Radoncev; Matija Berce, posestnik iz Ropoče; France Kar, posestnik iz Doljčev; Alojzij Šampl, posestnik iz Dolnjih Slavečev; Štefan Vincetič, viničar iz Litmerka in Jakob Tertinek, sluga iz Studencev pri Mariboru.

Sokolska tombola. Za veliko tombolo Sokola Maribor - matica v nedeljo 2. aprila se je po izredni naklonjenosti mariborskih tvrdk nabralo toliko lepih dobitkov, da se je poleg 7 glavnih tombol določila še vrsta drugih tombol (moški plašči, voz drv, kompletno mizarstvo orodje in dr.) in da je število predvidenih dobitkov daleč prekoračeno. Tako obeta biti nedeljska tombola era največjih. Od jutri naprej bo razstava dobitkov v garaži hotela »Orel«. — V nedeljo dopoldne bo promenadni koncert na Trgu svobode.

Mariborski veslaški klub ima svoj redni letni občni zbor v petek, dne 31. t. m. ob 19. uri v hotelu »Orel«.

»Mis Eliote zastavi svoj glas« je naslov nove operete, ki se bo igrala v soboto 1. in v nedeljo 2. aprila v Sokolskem domu v Studencih. Opereta je polna humorja in se odlikuje po zelo melodiozni godbi. Nastopi okrog 40 oseb, igra pomnožen orkester. Predstava bo oba krat ob 20. uri.

Ponovno znižanje cen. Po prizadevanju znane domače tovarne oblek Tivar lahko spet iznenadimo čitatelja z ugodno vestjo o znižanju oblačilnih cen. Zalogam, ki so pravkar dospele v prodajalne Tivar, so tako znižane cene, da lahko vsakdo obogati svojo garderobo s Tivar oblekami, ki ustrezajo vsakemu okusu in so poleg tega tudi najcenejše.

Godbeno društvo Lira v Mariboru z okolico priredi v nedeljo 2. aprila ob 16. uri v restavraciji Narodnega doma redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom, pri katerem bo svirala društvena godba. Vse sedanje in bivše člane društva, kakor tudi prijatelje godbe vabi odbor, da se občnega zbora kar v največjem številu udeležijo.

Grajski kino. Samo še 2 dni, da ne zamudite predvajamo prvovrstni detektivski film »Kriminalni reporter Holm«. Dejavnje se vrši v snežnobelih švicarskih alpah, v nekem gorskem hotelu. Film je napete vsebine, z mnogo situacijske komike. V glavnih vlogah Hermann Sleemanns, Harry Hardt, Elga Brink. V kratkem pride eden največjih in najboljših filmov te sezone »Beli demon«. — »Beli demon« je velefilm s Hansom Albersom in Gerdo Maurusovo v glavnih vlogah. Premijera je bila na Dunaju istočasno v petih največjih kinematografih. Film je imel izreden uspeh. Publika je zasledovala dejanje z velikim interesom in je pri senzacionalnih scenah Hansu Albersu aplavdirala. Gerda Maurus, Trude von Molo in pa Peter Lorre so s svojimi igro želi največjo pohvalo in odobravanje. Peter Lorre je znan iz velefilma »M« (morilec Kúrte). Ta film se začne vrteti v soboto 1. aprila v Grajskem kinu.

Kino Union. Od danes 30. marca dalje veliki pomorski film Ufe »Ob svitu zore« z mnogoštevilnimi nemškimi umetniki. Pravo mojstrsko delo z napeto vsebino, scene so naravnost virtuosno prikazane, kakor da stojimo pred živo sliko. Posebno krasni naravni posnetki in borba podmornic proti vojnim ladjam na odprtem morju in pod morjem pomenijo višek tehnike in filmske režije.

Mariborski trg za seno in slamo. Na včerajšnjem trgu za seno in slamo je bilo 22 voz sena po 60 do 90 Din, 2 voza otave po 85 do 90 Din in 1 voz slame po 60 Din z 100 kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na pred včerajšnji sejem za živino je bilo prignanih 460 glav živine, in sicer 11 konj, 9 bikov, 110 volov, 316 krav in 14 telet. Prodanih je bilo 290 glav. Cene so bile naslednje: voli debeli 3.50 do 4.50 Din, poldebili 2.50 do 3.25 Din, voli za rejo 2 do 2.75 Din, krave za klanje, debele 2.25 do 3.50 Din, plemenske 1.50 do 2.50 Din, klobasariče 1 do 1.50 Din, molznice 1.50 do 2.75 Din, breje 1.50 do 2.75 Din, mlada živina 3.50 do 4.50 Din in teleta 4 do 5 Din kilogram. Mesne cene so bile naslednje: volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6 Din, teletina I. vrste 10 do 14 Din, II. vrste 8 do 16 Din in sveža svinjina 8 do 16 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.6 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 5 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 12.4 stopinjah 739.4, reduciran na ničlo pa 737.9; relativna vlaga 70; vreme je jasno in tiho ter bo ostalo po napovedi vremenskih prerokov tako še tudi nadalje.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 30. marca ob 20. uri »Faust« Red C.
Petek, 31. marca: Zaprto.
Sobota, 1. aprila ob 20. uri: »Orfej v podzemlju«. Red A.

Nedelja, 2. aprila ob 15. uri: »Maks in Moric«. Otroška predstava po zelo znižanih cenah od Din 2.— do Din 8.—. Zadnjič v sezoni.

»Orpheus v podzemlju«, zelo zabavna in melodiozna Offenbachova burleskna opereta, se ponovi v soboto, 1. aprila za red A.

Naslednja dramska premiera bo tekom prihodnjega tedna. Uprizori se v režiji VI. Skrbinska in prvič v slovenskem jeziku komedija zagrebškega publicista in pisatelja Petra Preradovića »Se li razumemo«. To delo omenjenega pisatelja, ki je pravnik velikega hrvatskega pesnika, odlikuje gladek in zelo duhovit dialog ter posrečena, iz sodobnosti zajeta vsebina. Za mariborsko uprizoritev je dobavila moderne toalete tvrdka Trpin, tekstilni bazar v Vetrinjski ulici. Nastopijo Dragutinovičeva, Kraljeva, Starčeva Gorinškova, Skrbiršek, Furijan, Daneš, Nakrst, Blaž in Crnobori.

Peter Burja, priljubljeni tenor, ki je letos že ponovno in z izvrstnimi uspehi gostoval, bo nastopil v nedeljo, 2. aprila ob 20. uri kot kitajski princ Sou-Hong v Leharjevi opereti »Zemlja smehljaja«. To bo brezpogojno poslednja uprizoritev tega privlačnega dela!

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnega »Franz Josefove grenčice«, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolča, stopnjuje izločevanje seči, okrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nezgoda. Včeraj se je po nesrečnem naključju nevarno poškodovala na levem očesu posestnikova žena Marija Faričeva iz Kicarja pri Ptujju. Zdravi se na očešnem oddelku mariborske bolnišnice.

Sreča v nesreči. Nesreča, ki se je pripetila na železniški progi blizu postaje Sv. Lovrenc na Dravskem polju, bi bila kmalu zahtevala tudi človeško žrtev. Ko je pridrvel popoldanski brzovlak s Pragerskega, je blizu postaje Sv. Lovrenc vozil čez progo posestnik Andrej Peršuh iz Zgornjih Pleter. Ker je mož prileten in slabo vidi ter sliši, je preslišal signale lokomotive. Vlak je zavozil ogromno silo v voz, odtrgal eno kravo in jo treščil s proge, druga pa je obvisela razmesarjena na obojčah lokomotive, dočim je voznik Peršuh po čudnem naključju ostal nepoškodovan, kakor tudi voz. Ubiti kravi sta bili vredni okrog 3.000 Din. Ko je strojevodja opazil nesrečo, je zavrl z vso silo in ustavil na glovlak, ki je po nekaj minutah nadaljeval svojo pot.

Ni bilo tako hudo. Poročali smo včeraj, da je padla v Dravski ulici z okna v prvem nadstropju 3letna Silvica Vogrinova, hčerka železniškega uradnika in se pri padcu precej poškodovala. Pa ni bilo tako hudo. Srčkano dekletce nas je danes dopoldne obiskalo v redakciji in nam povedalo, da ni bilo tako nevarno, kakor smo poročali.

Smrtna nesreča na cesti. Na cesti med Spuhljo in Brstjem se je v torek zvečer pripetila smrtna nesreča. Letalski narednik Majcen iz Zagreba je drevel na svojem motornem kolesu iz Ptujja proti Varazdinu in v bližini Spuhle povozil 72 letnega posestnika Ivana Vicarja iz Brstja. Starček je bil hudo ranjen na glavi in je obležal nezavesten na tleh. Prepeljali so ga takoj v ptujsko bolnišnico, kjer pa je kmalu nato umrl.

Današnja policijska kronika beleži tri aretacije in 19 prijav, in sicer so bili aretirani Ljubica J. zaradi beračenja, Ivan S. radi krošnjarenja brez dovoljenja in Franc K. radi pljanosti in suma tatvine. Žena majorja B. L. stanujoča v Trubarjevi ulici je prijavila, da ji je bil včeraj v opoldanskih urah ukraden skozi odprto okno zelen namizni prt v velikosti 200x170 cm, vreden 800 Din.

Jetika, morilka človeštva

OSTRA BORBA MARIBORSKE PROTITUBERKULOZNE LIGE PROTI JETIKI. — USPEŠNA AKCIJA ZA PROTITUBERKULOZNI AZIL. — PONOVNI APEL JAVNOSTI PRI MESTNI OBČINI MARIBORSKI.

Vešče pero bi komaj moglo opisati vse žalostne prizore, ki se dogajajo dan za dnem pri obolelih za jetiko, prizore med bolniki, ki nimajo prilike za vrnitev k ljubemu zdravju. Prav tako pa je hudo tudi svojem, ki so poleg kužno bolnih sami v vedni nevarnosti, da zbole. Boj proti jetiki je danes prav gotovo eno izmed najbolj perečih socialnih vprašanj. Če pomislimo samo, da umrje v Sloveniji za jetiko na leto okrog 3000 ljudi in da je redno nad 10.000 okuženih po njej, ni potreba še posebej poudarjati upravičene borbe proti tej najhujši morilki človeštva. Življenjski pogoji so zlasti dandanes za mnoge ljudi, zlasti pa za takozvani srednji in nižji sloj tako slabi, da je korak v to zlo bolezen prav kratak. Prva naloga v borbi proti jetiki je nedvomno nagla izločitev obolelih in zelo ogroženih v primerne bolniške zavode. Takšnih ustanov pa pri nas še nimamo. Zato je vse hvale vredna človekoljubna zamisel upravnika tukajšnje podružnice OUZD, ki jo je sprožil začetkom letošnjega leta zamisel po zgraditvi protituberkuloznega azila v Mariboru.

Na zadnjem občnem zboru PTL je upravnik g. Stenovec podal zanimiv in obširen referat o svoji zamisli in pa o zdravstvenih razmerah, ki so v pogledu jetike v Mariboru prav nezadovoljive. Iz referata posnemamo, da je PTL v Mariboru ob svoji desetletnici prejela Stenovec načrt, da se zgradi za tuberkulozne bolnike, ki so najbednejši med bednimi tako pogrešani protituberkulozni azili. V ta namen je PTL uvedla posebno akcijo mesečnega prostovoljnega dinarskega prispevka, ki se pobira pri najemnikih in pri hišnih posestnikih. S proklamirano namariborčane, s stalnimi časopisnimi članki, reklamnimi kinodiapozitivni, okrožnicami na vodstva posameznih šol in razna društva ter z osebnimi intervencijami pri župnih uradih se je razvila primerna propaganda, ki je imela doslej zadovoljive uspehe. K uspehu pa sta največ pripomogli društvi stanovanjskih najemnikov in hišnih posestnikov. V teku so tudi priprave, da se akcija razširi tudi na okoliške občine ter na deželo, kjer bodo pobirali dinarske prispevke po cerkvah.

Do sedaj je bilo nabranih skupno 30.179 Din. Od 2.209 hiš v Mariboru se je apelu PTL odzvalo 1.020 hiš; 769 hiš se še ni odzvalo, 18 pa jih je prošnjo odklonilo. Iz tega je razvidno, da je še v Mariboru precej hišnih posestnikov pa tudi najemnikov, ki akciji niso naklonjeni, do čim so se vsi ostali rade volje odzvali njenemu klicu. PTL pa upa, da bodo tudi vsi ostali sledili lepemu vzgledu večine. Saj zasluži ta človekoljubni načrt, da se ga oklene prav vsakdo in prispeva po svoji moči. Dolžnost naš vseh je, da podpremo to akcijo za gradnjo azila. Naj ne bo nobenemu hišnemu posestniku odveč

malenkosten trud pobiranja mesečnega dinarskega prispevka in naj tudi nobeden najemnik ne misli, da je to pritisk hišnega gospodarja, temveč naj odpre samo enkrat na mesec srce do svojega bližnjega, ki mu preži po življenju demon tuberkuloze. Pričakovati pa je, da bo tudi občina kakor banovina in država izdatno podprla to akcijo, tako da bo načrt lige čimprej uresničen in bo v socialnem pogledu storjen precejšen korak naprej.

V svojem referatu je g. Stenovec omenil, da je nekaj ljudi, ki hote ali nehotе zamenjajo dinarski prispevek z društveno članarino in je pri tej priliki dejal, da društvo, ki ima tako vzvišene cilje, kakor tuberkulozna liga, zasluži, da zavzame prvo mesto v vsem javnem socialnem in društvenem življenju. Na žalost pa je prav obratno. Z ozirom na mnoga društva, ki so sicer tudi potrebna, je

liga potisnjena tako v ozadje, da se pri današnjih razmerah ne more razvijati tako, kakor bi bilo želeto, oziroma kot to zahteva njen program. Dokazi k temu so dohodki, ki pričajo, kako malo ima liga članov in kako majhni so dohodki članarine. Vsakdo se namreč izgovarja, da je je član tega ali onega društva in da povsod ne more prispevati. Krivično pa je, da se pri vsem tem najbolj potrebnemu društvu zanemarija, dočim se bolj ali manj nepotrebna društva prav izdatno podpirajo. V prvi vrsti je treba skrbeti za lastno zdravje, potem šele za sport in zabavo. Le zdrav človek lahko dela, le zdrav član se lahko društveno udeležuje in le zdrav narod lahko brani svojo domovino. Zato bi moralo vsako društvo v prvi vrsti skrbeti, da stopi njegovo članstvo v bojno fronto proti neizprosni in zavratni morilki jetiki. Program lige je tako obširen, da zahteva za uspešno delo armado bojevnikov. Radi tega bi morala vsa društva, zlasti ona, katerih program je samo sport in zabava, pristopiti korporativno s svojim članstvom k PTL.

Slovo poljskega generalnega konzula dr. Romana Lazarskega

Premestitev odličnega delavca za bratsko zblizanje med Poljsko in Jugoslavijo.

Te dni zapušča našo državo dosedanji poljski generalni konzul v Zagrebu g. dr. Roman Lazarski, ki odhaja v centralno zunanje ministrstvo v Varšavo.

Ta vest je neprijetno zadela vse njegove mnogoštevilne prijatelje in znance ter spoštovalce, ki so ga vzljubili v teku zadnjih štirih let, ko je deloval na svojem važnem mestu v naši državi, predvsem za čim tesnejše zblizanje med obema bratskima slovanskima narodoma. Redki so primeri, da bi ostajali poljski konzuli na tem mestu tako dolgo, kakor je ostal odhajajoči g. dr. Lazarski. Navadno so se poljski konzuli v naši državi izmenjavali že po dveh letih službovanja in odhajali na druga mesta. G. dr. Lazarski je prišel k nam kot dober prijatelj in pravi slovanski brat. Naglo se je naučil srbohrvatskega jezika, ki ga je znal deloma že v času svojega častniškega službovanja pri ulanskem varaždinskem polku v bivši Avstro-Ogrski. Povsod, kamor ga je zanesla njegova službena pot, je postal središče družbe in je zapuščal nepozabne simpatije pri vsakomur, kdorkoli ga je spoznal.

Pridobil si je neveljavne zasluge za zblizanje poljskega in jugoslovanskega naroda, prav nič manjše pa tudi za utrditev in okrepitev medsebojnih kulturnih, tujsko-prometnih in trgovinskih zvez. Poznal pa ni nad vse dobro le razmer na Hrvaškem, v Bosni in Dalmaciji, temveč je bil kakor doma tudi pri nas v Sloveniji. Mudil se je leta 1929. nekaj časa tudi v Mariboru, od koder je odnesel lepe spomine, ki so mu še sedaj dragi. Isto pa je zapustil tudi pri nas, kjer ga cenimo ne le kot izvrstnega družabnika, vnetega turista in kompletnega moža na svo-

jem odgovornem, važnem mestu, temveč tudi kot marljivega in zvestega delavca pri gradnji velikega mostu zblizanja med Slovenci in Poljaki.

G. dr. Roman Lazarski se je rodil 25. maja 1887. v Biali v krakovskem vojvodstvu. Njegov oče Stanislav, doktor prava in filozofije, je bil dolgoletni predsednik okrajnega sveta v Biali, poslanec v lvoivskem deželni zboru in predsednik »Poljskega krožka« v dunajskem parlamentu, kjer je pomagal rušiti pokojno monarhijo. Njegova brata sta bila vseučiliška profesorja v Krakovu in Lvovu. Generalni konzul dr. Lazarski je že od leta 1919. v službi poljskega zunanjega ministrstva. Nekaj časa je služboval v Bukarešti in v Berlinu, nato v zunanjem ministrstvu v Varšavi, od koder je odšel v Turčijo in od tam na Dunaj, kjer je prejel imenovanje za generalnega konzula v Zagrebu.

Pretekli petek 24. t. m. se je poslovil Zagreb od dragega gosta na velikem banketu v »Palace hotelu«, ki ga je priredila v slovo zagrebška »Poljsko-jugoslovanska liga«. Za neštete iskrene besede se je zahvalil g. generalni konzul z izjavo, da bo tudi v bodoče živa propaganda za turizem v Jugoslaviji. Njegovo mesto je zavzel svetnik v poljskem zunanjem ministrstvu g. Albert Fidler.

S težkim srcem in obžalovanjem se poslavljamo od odhajajočega odličnega sina bratske Poljske in velikega Slovana tudi mi in mu ključemo z željo, da se čim prej zopet povrne med nas in na naše zeleno Pohorje, iskreno popotnico: »Mnogo uspehov v bratski domovini in na skorajšnje svidenje!«

Sport

ISSK Maribor:SK Ilirija. V nedeljo 2. aprila se prične pomladansko tekmovalje za prvenstvo podzvezne lige, in sicer se srečata v Mariboru ljubljanska Ilirija in ISSK Maribor. Naloga ISSK Maribora ni lahka, vendar pa upamo, da bo čim častnejše reprezentirali mariborski nogomet v prvenstveni borbi. Nadejamo se da optimizem, ki ga polaga mariborska sportna javnost v enajstotico ISSK Maribora, ne bo omajal one vere, ki jo stavljamo v končni pregled tabele, z iskreno željo, da bi bil naš nogometni sport vsidran na onem mestu, ki bi nam zagotovil nadaljnjo tekmovalje za vstop v nacionalno ligo. Nedeljska tekma bo najvažnejša v tem pogledu. Tekma bo do skrajnosti napeta in izredno zanimiva, ker bosta oba nasprotnika dala vse iz sebe in skušala doseči zmago. Tekma se bo pričela ob 15. na igrišču v Ljudskem vrtu, in sicer ob vsakem vremenu.

Cross-country, prvenstvo Jugoslavije. Največja lahko-atletika prireditev v državi, ki bo 2. aprila ob 11. uri na novem igrišču SK Železničarja na Tržaški cesti, bo nedvomno senzacija za Maribor. Na startu bodo zbrani reprezentanti iz vse države z mnogoštevilnimi rekorderji na čelu. Imena Krevs, Slapničar (Primorje, Ljubljana), Koren, Zemljak, Žingerlin (Maraton, Zagreb), Tučan (Hašk, Zagreb), Predanič (Concordia, Zagreb), Bručar, Šporn (Ilirija, Ljubljana) in domači Grmovšek, Štruel (Maraton) in Podpečan, Straub (Železničar) jamčijo za prvovrsten sportni užitek.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: ISSK Maribor rezerva:SK Železničar rezerva g. Mohorko, SK Mura:SK Svoboda g. Bizjak, sodnika za tekmo ISSK Maribor:SK Ilirija delegira LNP.

Iz temnih davnin naših prednikov

V Svetem pismu čitamo, da je šesti dan ustvaril Bog človeka. Jasno je, da se pri današnjem stanju vede ne moremo zadovoljiti s to trditvijo, ko tudi cerkev uči, da Sveto pismo ne misli pri tem na navadne dni, temveč na razdobja več tisoč let.

Geologija, to je veda o postanku naše zemlje in njenih formacij, nas uči, da je bilo treba več sto milijonov let, preden je dobila zemlja obliko, v kakršni jo vidimo danes.

Oglejmo si glavne dobe v razvoju zemlje, v katerih se pojavljajo na njej živa bitja! V prvi epohi zemeljskega razvoja ne dobimo še prav nikakega sledu življenja. Šele v takozvani primarni dobi trčimo na prve, najprimitivnejše živali in rastline. Ob koncu te dobe srečamo že ribe in plezalce, ki so se prav razvile v naslednji, sekundarni dobi. V tej drugi dobi se pojavijo dalje zavriji, velikanske pošasti, ki so bile včasih do trideset metrov dolge in ki jih danes občudujemo le še po muzejih. Deloma v tej, deloma še v terciarni dobi so se razvili ptici in sesalci. V terciarni dobi, v kateri so na-

stale tudi Alpe, se je pojavil, kakor uče geologi, tudi človek: to je tisti pračlovek, od katerega izvira vse današnje človeštvo. Eden izmed naslednikov prvega človeka je tako imenovani »pithecanthropus erectus«, to je pokonci hodeči človek, ki so ga našli na otoku Javi in so ga dolgo časa imeli za praočeta današnjega človeštva.

Več sledu o človeku dobimo v ledeni dobi, ki je bila posebno ugodna za razvoj nekaterih živalskih vrst. Sredi ledeno dobe je živel po vsej Evropi takolimenovani neandertalski človek, ki je neposredni prednik današnjega, homo sapiens imenovanega človeka. Stopnja njegove kulture je bila že precej visoka. Od današnjega človeka pa se je vendar še precej razlikoval. Imel je nizko čelo in veliko spodnjo čeljust in tudi hodil ni čisto pokonci.

Živel je neandertalski človek v skupinah po 20 do 30 glav v južni Franciji, v Švici in najbrže tudi drugod, kjer je bilo podnebje dovolj ugodno, tudi v večjih gručah.

Da se je neandertalski človek združeval v večje skupine, je bil vzrok ta, da so živele takrat velike živali, kakor praslon in bivol, ki se jim en sam člo-

vek s tedanjim primitivnim orožjem ni mogel približati.

Kot lovec človek ledene dobe ni imel stalnega bivališča, temveč se je z živalmi vred selil. Skupine neandertalskega človeka so stanovalle večkrat tudi v votlinah. K takim bivališčem spada najbrž tudi Potočka zijalka na Olševi, kjer je profesor Brodar odkril mnogo kosti, ki po svoji obdelavi pričajo o prisotnosti človeka v ledeni dobi tudi v naših Alpah.

Človeka, ki se je prej hranil s koreninami in sadjem, je prisilil k lovu mraz v ledeni dobi, ko je potrebovalo njegovo telo maščobe. Meso so zauživali najprej sirovo. Šele pozneje, v tretji ledeni dobi, je človek odkril ogenj. V tem času si je tudi že pripravljaj iz kamernja preprosto orožje. Morda je odkril tudi ogenj na ta način, da mu je pri obdelavi kamna skočila iskra v suho travo in jo vnela. Vsekakor je kmalu umel uporabljati ogenj sebi v prid.

Z odkritjem ognja si je pridobil človek ledene dobe novo hrano: ribe, ki jih prej sirovih ni mogel uživati. Ogenj je bil slednjič edino sredstvo, da se je varoval pred mrazom, kajti v ledeni dobi še ni poznal sedarje obleke.

Čim je človek začel uspešno uporabljati ogenj in izpopolnjeno orodje, ni več

potreboval tako močnih čeljusti in zobovja. Glava je polagoma dobivala novo obliko: poleg šibkejših čeljusti in manjšega obsega žvečilnega mišičevja je dobil jezik več prostora in je postal govor popolnejši in duševne zmoglosti večje.

Vzporedno z miselnim razvojem so se večale tudi človekove umetniške zmoglosti. Zdi se, da je bil gon posnemanja prvi vir umetniškega udejstvovanja. Ko je bival v votlini, ga je ta gon sili, da je dal predmetom svojih misli viden izraz. Glavni predmet njegovih misli so bile živali, ki so mu dajale hrano, tako na primer posebno velik bivol, ki ga je ubil, ali pa tudi bivol, ki ga je ustvarila njegova domišljija. Gladke stene votline so ga naravnost vabile k upodabljanju takih stvari. Zaradi natančnega poznavanja živali in njegove zvezanosti s naravo je delal umetnik ledene dobe v realistični maniri, ki jo še danes občudujemo in ki močno spominja na impresionizem.

Minila je ledena doba; živalstvo se je izpremenilo in tudi za človeka so nastopile nove razmere. Lovec ledene dobe je bil prisiljen, da je postal poljedelec, kar mu je omogočilo, da je ustvaril novo višjo kulturo.

Mali oglasi

Razno

RESTAVRACIJA »GRAJSKA KLET«

sprejema abonente po jedilnem listu (a la carte), dnevno močnata jed, mesečno 500.— Din. Obed (menu) po karti 12.— Din. Večerja po karti 10.— Din. Domača in dalmatinska vina 8.—, 10.— in 12.— Din. Dnevno sveže morske ribe in primorske specialitete. 1035

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pošta z zruženih mizarjev. Vetrinška ul. 22. nasproti trvdke. V. Weisl.

GOSTILNA »DRAVOGRAD« Maribor, Smetanova ul. 54, toči prvovrstna vina in pivo, (steklena veranda), topla in mrzla jedila, bilard na razpolago. Za obilen obisk — prositi gostilničarka J. M. Nekrep. 731

Kupim

FIJAKERSKI VOZ, dobro ohranjen, ali voz (Steirer) kupim. Pismene ponudbe na »Adrija«, spedičija Pivljaković & Co., Maribor. Aleksandrova 35. II. 1073

DVODRUŽINSKO VILO ali hišo z nekoliko vrtov, samo dobro ohranjeno v področju mesta kupim takoj. Pismene ponudbe pod »Vila« na upravo Večernika. 1071

Prodam

RADI ODPOTOVANJA prodam skoraj novo temno pohištvo. Naslov v upravi »Večernika«. 1069

ELEKTRIČNI KROJAŠKI LIKALNIK, dobro ohranjen, poceni na prodaj. Studenci, Kralja Petra cesta 26. 1068

Nailepše gumbe

s primernimi zapponkami, moderne pasove, ovrtnike za bluze, čipke in riže ter vse krojaške potreščine nudi
C. BÜDEFELDT
Gosposka ul. 4-6

Službo dobi

IŠČEM PRVOVRSTNO DAMSKO SIVILJO. »Elegance«, Meljska cesta 2. 1078

Sobo odda

GOSPODA ali gospodično sprejemem na stanovanje in hrano. Tattenbachova ulica 16. III., levo. 1072

SOBO s posebnim vohodom, elektriko, poceni oddam. Naslov v upr. »Večernika«. 1064

OPREMLJENO SOBO. solnično, oddam s 1. aprilom. Tattenbachova ulica 20. I., desno. 1032

Oglašujte!

Oblastveno dovoljena

razprodaja

od 3. marca 1933 dalje.

Radi opustitve trgovine se prodaja blago po globoko znižanih cenah. Ne opustite radi tega prilike za nabavo najcenejšega blaga v moji bogato sortirani zalogi.

Prodaja se kamgarn za gospode, angleškega in češkega izvora, lepi deseni za športne obleke, razno blago za lister in športne sukne, blago za damske obleke vseh vrst: crep faile, marquisette, vzorčnata svila, bombažno in končeno sukno za domače obleke, različna konfekcija za gospode, približno 200 vrst krzna, popeline za perilo in drugi različni predmeti.

Posebno poceni se prodajajo ostanke, katerih je preko 1000 kom. na zalogi.

Kot plačilo se sprejemajo tudi hranilne knjižice. Dosedanjim odjemalcem se dovoli izplačilo izjemoma v obrokih.

Popust 20-50%

L. Ornik, Maribor

Koroška cesta št. 9

FAVORIT KAVINA PRIMES

1. daje kavi najprijetnejši okus in lepo temnorjavo barvo;
2. rabi tretjino manj sladkorja.

Cenjene gospe, zahtevajte ta izredno dober, zelo izpolnjen domač izdelek!

Poskusite našo kavo pri brezplačnem kuhanju v Železniški nabavljalni zadrugi, Frankopanova ulica. 1081

Novo blago za poletje

je pravkar dospelo v vse naše prodajalne

Znižali smo cene!
Izboljšali smo kakovost!

Obleke za otroke **Din 70°** Obleke za gospode **Din 190°**

Lepi površniki Din 390°

MOŠKE OBLEKE

prej:	zdaj:
240°	190°
290°	240°
340°	290°
390°	340°
440°	390°
490°	440°
590°	490°
690°	590°

LEPI POVRŠNIKI

390°
»PUMP« HLAČE
70° —, 90° —
110° —, 140° —
190° —

Predno smo pričeli z izdelavo novega poletnega blaga, smo se informirali o potrebah odjemalcev. Naloga je bila, da nadomestimo zmanjšane dohodke vseh stanov s čim nižjimi cenami oblek.

Uspelo nam je rešiti povoljno to nalogo!

Moremo zadovoljiti željo vsakogar, ki želi, da kupi poceni in dobro, a tudi onega izbirčnega, ki zahteva najboljše modno blago.

Obleke za otroke

prej:	zdaj:
120°	70°
130°	90°
150°	110°
170°	130°
180°	150°
200°	180°
250°	200°

Obleke za dečke

prej:	zdaj:
240°	200°
260°	220°
300°	260°

HLAČE

90° —, 140° —
160° —

TIVAR OBLEKE

VELEZANIMIVI ROMAN

PROKLETSTVO LJUBEZNI

DOBITE TUDI V UPRAVI »JUTRA IN VEČERNIKA«
MARIBOR, GOSPOSKA UL. 11

CENA ZA OBA DELA 35 DIN

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

Veš, stara je že skoraj sedemdeset let, pravijo, in je zadnja od starodavnih marbleheadskih ladij. Takih zadnjih krovov ne delajo več sedaj. Vendar Abishaj ne zahaja v Marblehead. Ne potrebujejo ga tam. Samo plove okoli, lovi na mrežo, pa preklinja, kakor si bil slišal. Že dolga leta je največji Jona. Zganje pa dobi od Feeecampških ladij, ker dela coprnije, prodaja vetrove in druge take vražerije. Nor je, mislim.

»Teško, da bi nam sedaj pobral mreže,« je dejal Tom Platt z mirnim obupom. »Mislim, da se nam je samo radi tega približal, da bi nas preklinjal. Dal bi pa svojo plačo in delež, da bi ga videl na stari Ohio na mostovžu, preden je bilo bičanje pri kraju. Samo kakih petindvajset da bi jih dobil in da bi mu jih bil Sam Mocatta naložil vsevprek!«

Zašarjena ladja je pijano plesala z vetrom in oči vseh so ji sledile. Iznenada je zavpil kuhar s svojim hreščecim glasom: »Njegova lastna smrt je bila, ki mu je dala tako govoriti! Na robu pogina je — resnica, vam povem, glejte!« La-

dja je dospela do solnčnate lise na morju, kake tri, štiri milje daleč. Lisa se je potemnila in minula in prav kakor je izginila svetloba, se je izgubil tudi skuner. Zdrknil je v dolino in — ni ga bilo več!

»Potopil se je, za božjo voljo!« je kriknil Disko in skočil nazaj. »Naj bo pijan ali trezen, pomagati moramo. Zaobrnite in potegnite sidro! Urno!«

Sunek, ki je sledil tem besedam, je vrgel Harveyja na krov; razvili so sprednja jadra — privezani so bili namreč na kratkem kablju — in da so prihranili čas, so dobesedno izdrili sidro in jo spotoma dvigali. Tako ravnanje je sirova sila, ki jo redkokdaj uporabijo, razen kadar gre za življenje in smrt, in mala ladja. »Tukaj smo,« se je pritoževala, kakor bi bila živa. Hiteli so proti mestu, kjer je bila izginila Abishajeva ladja; našli so samo dve, tri boje za mreže, steklenico brinjevca in čoln z izbitim dnom, in nič drugega. »Pustite vse na miru,« je velel Disko, dasi se ni nikdo niti zganil, da Disko, dasi se ni nikdo niti zganil, da bi jih vzel. Niti vžigalce ne bi hotel, ki je

spadala na Abishajev krov. Mislim, da je zavozila naravnost v val. Že teden dni je morala puščati vodo, njim pa niti na misel ni prišlo, da bi vodo izčrpali. Zopet ena tistih ladij, ki je šla rakom žvižgat, ker je odšla iz pristana s pijanim moštvo.

»Za Boga!« je dejal Dolgi Jack. »Vendar je bila naša dolžnost priti jim na pomoč, tudi ako bi bili zvrhano polni vode.«

»Tudi jaz mislim tako,« je dejal Tom Platt.

»Usojeno je bilo! Usojeno!« je dejal kuhar in obračal oči. »Svojo srečo je nesel seboj.«

»Dobre novice, kajne, imamo za ladje kadar jih vidimo. E, ka-aj?« je dejal Manuel. »Ako na ta način voziš pred vetrom in ima ladja sklade odprte —, Z nepopisno kretnjo je iztegnil roko, Pen pa je sedel na hišo in ihtel od groze in pomilovanja. Harvey si ni upal misliti, da je gledal smrt na odprtem morju, vendar mu je bilo močno slabo.

Dan je splezal nato na prečko vrh jadra, Disko pa je odpeljal ladjo nazaj proti bojam nastavljenih mrež, baš preden je vnovič megla zagrnila morje.

»Jako hitro vozimo okoli, kadar gre za reš,« to je bilo vse, kar je rekel Harveyju. »Razmišljaj malo o tem, da se oddaliniš. To je naredila pijača.«

Po kosilu je bilo morje toliko mirno, da so lahko lovili s krova — Pen in stric Salters sta bila to pot zelo vneta in vlovček je bil velik in ribe velike.

»Abishaj je vsekakor vzel svojo srečo s seboj,« je dejal Salters. »Veter se ni podel, ni narastel, sploh nič. Kaj pa z mrežami? Jaz zaničujem praznoverje, prav gotovo.«

Tom Platt je silil, da bi bilo vendarle bolje, če bi potegnili mreže iz vode in si poiskali drugo sidrišče. Kuhar pa je dejal: »Sreča je dvojna. Boš že spoznal, če boš imel oči odprte. Jaz dobro vem.« To je Dolgega Jacka tako počestotalo, da je užugal Toma Platta in obadva sta se skupaj odpeljala na morje.

Mrežo pobrali se pravi, potegniti jo na eni strani čolna iz vode, vzeti iz nje ribe, iznova natekniti vabo na trnke, pa jo spustiti zopet v morje — delo, ki je močno podobno pripenjanju in odpenjanju perila na kopnem za obešanje. Dolgotrajno je to delo in precej nevarno, kajti dolga, turajoča vrv lahko bliskoma potegne čoln pod vodo. Ko pa so iz mreže zadoneli glasovi znane pesmi: »In tebe, kapitan, sedaj,« so se mornarji na ladji »Tukaj smo« osrčili. Čoln se je dobro naložen prisukal in Tom Platt je klical Manuelu, naj mu pomaga s pomočnim čolnom.